

■ Hutterites-kolonier i Nordamerika vælger SKOV

■ Nye loftventiler i ekstrem test

■ Højtryksskøling skal kobles fra ved høj luftfugtighed

■ Faste instrukser ved besøg i beskyttelseszoner

Den første stald med biologiske luftrensningseenheder på loftet

Tre modulbaserede reenseenheder skal rense luften i nyt staldanlæg med plads til 4.000 smågrise

En ny smågrisestald hos Erik Winther Andersen, Tistrup, er den første i landet, hvor staldluften bliver rensed ved hjælp af SKOV's nye modulbaserede reenseenheder til biologisk luftrensning, BIO 3 U.

Den nye stald har seks sektioner med cirka 700 grise pr. sektion. Til at rense luften for ammoniak og lugt er der på loftet over stalden installeret tre biologiske reenseenheder. De kan hver rense 30.000 kubikmeter luft i timen, hvilket svarer til luften fra cirka 300 slagtesvinepladser.

Renseenhederne ankom til gården i Tistrup på blokvogn. De var færdigsamlede hos SKOV, for ideen med de modulbaserede reenseenheder er, at de kan præfabrikeres og antallet af enheder kan tilpasses den mængde staldluft, der skal renses. Herefter kunne de hejSES på plads på loftet ved hjælp af en kran. Det tog blot halvanden time. Det eneste der herefter mang-

lede var tilslutning af vand og el, siger projekteringskoordinator Ivan Skovsted, SKOV.

Fordelen ved det modulbaserede system er blandt andet, at man kan anvende det i både nye og etablerede bygninger. Enten i loftsrummet, ved siden af staldbygningen eller i et reserum inde i stalden.

Kombineres med gulvudsugning

- Det er et krav fra myndighederne, at vi skal reducere ammoniakemissionen. Derfor er vi blevet anbefalet denne løsning kombineret med gulvudsugning, så vi får den mest effektive rensning, siger Erik Winther Andersen.

Der er ikke stillet krav til at nedbringe lugtgener, da der er forholdsvis langt til nærmeste naboer.

- Men jeg tror alligevel naboerne får glæde af luftrensningen, og det gør vi da også selv, fortsætter Erik Winther Andersen.

Med den biologiske rensning bliver staldluften sendt igennem to filtre i reenseenheden på loftet. Ammoniakindholdet reduceres til mindre end 2 ppm og lugten af gris fjernes fra afgangsluften.

Åbent hus

Fredag den 19. maj kl. 10.00-15.00 holder Gråkjær og SKOV åbent hus hos Hanne Østerlund og Erik Winther Andersen, Engholmvej 3, Snorup, 6862 Tistrup.

Automatisk vask af filtre

Med de nye reenseenheder har SKOV også premiere på automatisk vask af filtrene, så renseseffekten hele tiden holdes optimal. I hver reenseenhed sidder der to vaskemaskiner, som kører automatisk en gang om dagen.

Det er Gråkjær Staldbyg, der står for opførelsen af det nye staldanlæg hos Erik Winther Andersen, mens SKOV leverer ventilation og biologiske reenseenheder.

Der er etableret gangbro i loftsrummet, så der er mulighed for at se reenseenhederne foruden hele stalden samt bedriftens nye soanlæg med plads til 1.000 søer ved åbent hus arrangementet.

De enkelte reenseenheder er samlet hos SKOV og er klar til at blive løftet på plads.

Det tog kun halvanden time at få reenseenhederne sat på plads.

Renseenhederne skal blot have tilsluttet vand og el efter de er sat på plads på loftet.

Mange af Hutterites-kolonierne i USA og Canada har store stalde med ventilation fra SKOV og endnu flere er undervejs. Her ses en stald i USA med plads til 1.200 søer.

Hutterites-kolonier i Nordamerika vælger ventilation fra SKOV

Religiøse kolonier satser blandt andet på svineproduktion og bygger sostalde til 1.200 søer

Det er en helt speciel kunde, som SKOV har fået i Nordamerika. Ude på prærien i USA og Canada findes der omkring 430 Hutterites kolonier, som er religiøse kollektiver med omkring 100 beboere i hver.

De er baptister og deres mål i tilværelsen er hverken individuel succes eller høj levestandard men en simpel levestil, som medlemmerne mener afspejler Guds ønske med dem.

- De satser på at være selvforsynende og derudover har de en landbrugsproduktion, som enten kan være fjerkræ, kreaturer eller svin, fortæller brancheforfatter for svin, Michael Tækker, SKOV. Han er netop vendt hjem efter et besøg i USA.

Satte sneboldeffekt i gang
Flere af kolonierne har store stalde med ventilation fra SKOV og endnu flere er undervejs.

- Efter at vores forhandler derovre havde solgt ventilation til en mindre fravænningsstald, blev andre kolonier interesserede, og det næste projekt blev et staldanlæg med 16 sektioner med 1.000 stipladser i hver. Det satte nærmest en sneboldeffekt i gang, for siden er fulgt to soanlæg med plads til 1.200 søer samt tre-fire fjerkræstalde. Vores forhandler i Canada har

desuden mange Hutterites kolonier blandt sine kunder.

Lever så anderledes
Michael Tækker har flere gange besøgt nogle af kolonierne, og han betegner det som en meget spændende oplevelse, fordi de lever så

meget anderledes end de fleste andre svineproducenter.

- De har fælles økonomi, og koloniens penge bliver styret af en enkelt mand, lige som en anden står for det religiøse og en tredje for fordelingen af arbejdsopgaverne. Hver familie har et hus til

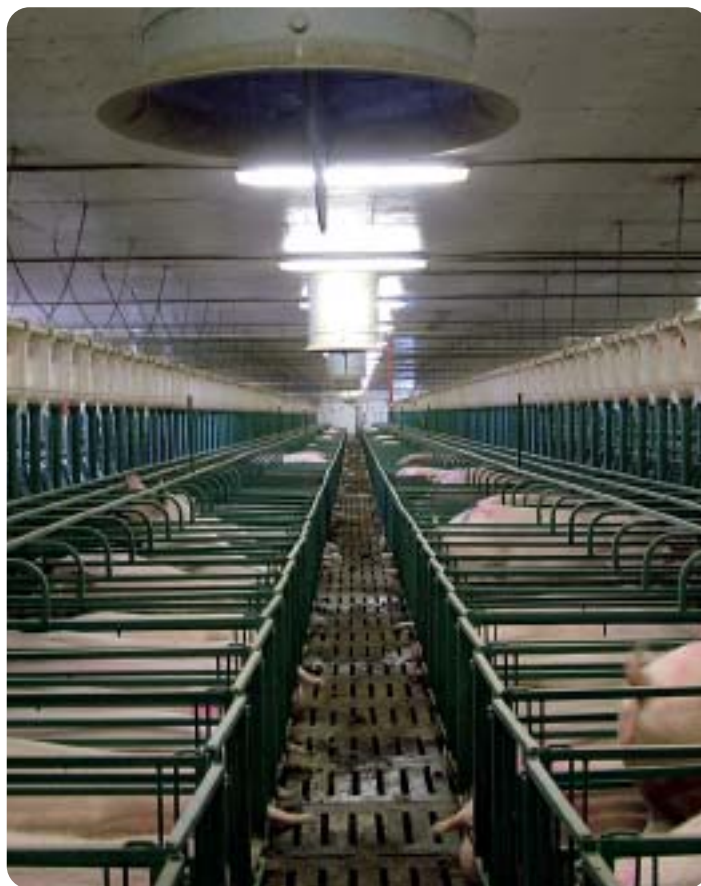
rådighed, men hele kolonien spiser sammen. Det er meget venlige og gæstfrie mennesker, hvor man straks bliver budt med til bords, fortæller Michael Tækker.

- Alle, der arbejder, har hver sit ansvarsområde, men det kan godt skifte undervejs. Et fællestræk ved beboerne er, at de går til arbejdet med stor ihærdighed. Ingen har nogen hobbies, for udover deres arbejde går de udelukkende op i deres familie og religion.

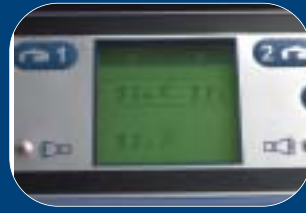
Stammer fra Sydtykland
Hutterites kommer oprindeligt fra Sydtykland. De flyttede til Nordamerika i 1800-tallet og bosatte sig ved floderne i blandt andet South og North Dakota, Minnesota, Washington og Montana samt i flere provinser i Canada.

Investerer langsigtet
Michael Tækker har store forventninger til, at SKOV kommer til at levere ventilation til flere kolonier i fremtiden.

- De investerer for at deres børn har noget at leve af i fremtiden. Derfor har de også en længere afskrivningshorisont end normalt i Nordamerika. Og det passer godt til vores produkter, som har længere levetid og langt mindre vedligeholdelse end konkurrerende produkter på det amerikanske marked, siger Michael Tækker.

Et kig ind gennem drægtighedsstalden hos en af Hutterites-kolonierne, hvor SKOV har leveret ventilationsløsningen.

Nye loftventiler i ekstrem test

Loftventilerne testet i canadisk stald, hvor udetemperaturen kom ned på minus 35° C

Inden SKOV sendte den nye loftventil DA 1500 på markedet, havde den været gennem en ekstrem test i praksis samt test i fryserum hos Teknologisk Institut.

- Vi fik den testet i praksis i Canada, hvor der på grund af fastlandsklima kan være virkelig koldt. I testperioden har vi registreret temperaturer ned på minus 35° C. Og det bedste af alt: Der kom ikke is af nogen praktisk betydning omkring loftventilen, fortæller SKOV's branchefor svin, Michael Tækker.

Loftventilen blev testet i en fravænningsstald. Der var både en forsøgsstald med den nye loftventil og en stald med den gamle ventil.

- Hvis der dannes is, er der risiko for, at ventilen sætter sig fast og ikke kan reguleres. Målet har derfor været, at eventuel is kommer på steder, hvor det ingen betydning har. Og det har

da heller ikke været noget, der har givet anledning til ændringer af konstruktionen, siger Michael Tækker.

Han fortæller, at hemmeligheden bag en vel-fungerende loftventil er at få blandet luften fra stalden med udeluften på en måde, så der ikke opbygges is.

Lavere varmekonsum skal undersøges. Umiddelbart ser det ud til, at varmekonsumet i forsøgsstaldene har været markant lavere. Det kan skyldes, at ventilen blander luften på en anderledes måde. Det vil vi undersøge nærmere til næste vinter, siger Michael Tækker og fortæller, at SKOV's canadiske forhandler afgav en ordre på 8.000 loftventiler, da testen var gennemført.

Ved testen i Canada kom der ikke is af betydning ved den nye loftventil DA 1500.

I Canada blev den gamle loftventil også testet til sammenligning, og den kunne ikke modstå isen.

Højtrykskøling skal kobles fra ved høj luftfugtighed

Brug lufthastighed til at køle på tordenejrsdage, for ellers risikerer grisene at dø af vand i lungerne

Højtrykskøling er effektiv til at nedbringe temperaturen i stalden, når udetemperaturen når op over cirka 20° C. Men på meget fugtige dage skal højtrykskølingen slås fra, så grisene ikke dør af vand i lungerne.

- Der skal simpelthen være en afbryder på køleanlægget, som automatisk slår fra, når luftfugtigheden når op på 80-85 procent, siger SKOV's branchefor svin, Michael Tækker.

Det er gængs opfattelse, at grisene dør af varme. Men oftest er det

på grund af vand i lungerne, fordi luftfugtigheden i stalden nærmer sig 100 procent.

- Det er normalt kun en enkelt dag om året, at der er tordenvejrsluft herhjemme, og luftfugtigheden dermed er for høj til at højtrykskølingen virker. Men hvis man fortsætter med at køle under de forhold, får man mættet luft ind i stalden. Da grisene ikke kan svede, kan de kun komme af med varmen ved at tilføre udåndingsluften noget vand fra lungerne. Er staldluften så fugtig, at de ikke kan

komme af med vandet, kan de dø, siger Michael Tækker og afviser, at grisene dør på grund af iltmangel.

Benyt lufthastighed
Han anbefaler, at der benyttes lufthastighed til at køle staldluften, når det er meget fugtigt.

- I en stald med diffus ventilation kan man få lufthastighed ved at supplere med loftventiler. Selv en meget lille lufthastighed giver en stor effekt. Det kender vi jo selv, hvis man opholder sig, hvor der er træk, som Michael Tækker siger.

Oplys SKOV om din besætningsstatus

- Det er en fordel for svineproducenten, hvis vi kender besætningens status. Med en kendt status vil man i mange tilfælde kunne få besøg hurtigere, og vi har lettere ved at planlægge besøgene, siger servicechef Per Rasmussen, SKOV.

Servicebesøgene planlægges, så serviceteknikeren først besøger en besætning med højere status og derefter fortsætter til en besætning med lavere status.

- Men mange besætninger kender vi ikke status på, og derfor optræder de som konventionel status. Vi overholder statusreglerne, og derfor kan vi ikke have andre besøg denne dag. Derfor kan vi håbe, at de pågældende landmænd har arbejde til vores servicetekniker hele dagen, siger Per Rasmussen.

SKOV har faste instrukser ved besøg i beskyttelseszoner

Alle returvarer bliver sendt i en karantæne på en anden adresse før kassen åbnes

- Da fugleinfluenzaen nåede til Danmark var vi klar med interne instrukser til medarbejderne om, hvordan de skulle forholde sig, hvis de skulle ind i enten beskyttelses- eller overvågningszoner, fortæller kvalitetschef Lars Jensen, SKOV.

Af instruksen fremgår det, at selv uden staldbesøg skal bilen desinficeres efter ophold i en

beskyttelseszone, som er tre kilometer fra det sted, hvor der er konstateret et udbrud.

Har medarbejderen været på staldbesøg i en beskyttelseszone, skal al benyttet værktøj desuden desinficeres. Er der besøgt en fjerkræbesætning, kan medarbejdere ikke besøge andre kunder samme dag.

- Har serviceteknikeren været i en svinebesætning, spørger vi først om man ønsker vores besøg, inden vi kører ind til en anden besætning, siger Lars Jensen.

Foruden at bilen skal desinficeres, skal den også vaskes i et bilvaskeanlæg hver aften, og der er krav om skift af tøj og sko før og efter staldbesøg.

- Vi har også forholdsregler ved besøg i en besætning, smittet med fugleinfluenza, men det har heldigvis ikke været aktuelt, siger Lars Jensen.

Returvarer i karantæne
SKOV har skærpet proceduren ved modtagelse af returvarer.

- Fra beskyttelseszoner må vores medarbejdere slet ikke medtage returvarer. Men alle andre returvarer bliver sendt i

karantæne i en uge i en lagerhal, som ligger på en anden adresse end virksomheden, siger Lars Jensen.

- Efter en uge vil de fleste vira være døde, og derfor er risikoen minimal. Viser det sig, at varen er snavet, vil vi ikke have den ind. Herefter bliver den skrottet eller sendt retur, for der kan sidde bakterier i støvet og det er specielt støv, som kan smitte ved fugleinfluenza. Risikoen for smitte er lille, men vi vil ikke tage risikoen for at sende smitten videre. Beholder vi varen, bliver den desinficeret og varmebehandlet, fortæller kvalitetschef Lars Jensen.

Når SKOV modtager returvarer, bliver de lagt på et lager på en anden adresse i en uge. Først derefter pakkes de ud og desinficeres inden de kommer i varmeskab.

Kursus i klimacomputeren DOL 234 hos SKOV

Arbejder du til daglig med DOL 234 har du mulighed for at komme på kursus og blive endnu bedre til at bruge computeren.

Tirsdag den 13. juni 2006

Tirsdag den 19. september 2006

Begge dage fra kl. 10.00 til 14.30.

Tilmelding: Bindende tilmelding sker telefonisk til: Helle Kaastrup, tlf. 72 17 55 47.

Højst 15 deltagere på hvert kursus efter "først til mølle" princippet. Yderligere tilmeldte vil komme på venteliste.

SKOVnyt

SKOVnyt er udgivet af
SKOV A/S
Hedelund 4, Glyngøre,
7870 Roslev
Tlf. 72 17 55 55
Fax 72 17 59 59
info@skov.dk
www.skov.dk

Redaktion: Stig V. Jørgensen (ansv. redaktør), Paul R. Jeppesen, Per B. Rasmussen og Helle Kaastrup, SKOV A/S samt Helge Lynggaard, Pressebureauet Århus

Oplag: 9.000
Tryk: DataGraf Auning AS